

Tjänsteutlåtande
Administration och juridik

Till: Kommunstyrelsen

Datum: 2021-02-22
Diarienummer: PU 2020/0018

Svar på medborgarförslag nr 37/2019 - Om återvinning

Sammanfattning

I medborgarförslag nr 37/2019 föreslås, i den del som medges väckas, att kommunen ansvarar för att avfallsmängderna minskar genom att återanvända och återcirkulera ett så stort antal varor som möjligt i sina egna verksamheter.

Attsats 2 i medborgarförslag nr 37/2019 medgavs inte väckas då det inte faller inom det kommunala kompetensområdet då kommunen inte ägnar sig åt försäljning av inventarier eller varor till allmänheten.

I medborgarförslag nr 37/2019 föreslås i attsats 3 att det uppförs skyddande tak- och vägkonstruktion över hårdgjord yta på Brännbackens återvinningscentral med förvaringsmöjligheter av inlämnat byggmaterial som skall vara fritt att avhämta för kommunens invånare.

Slutgiltigt beslut fattas av Kommunstyrelsen i enlighet med Kommunfullmäktiges beslut.

Beslutsförslag

Kommunstyrelsens produktionsutskott föreslår Kommunstyrelsen besluta

Anse attsats 1 i medborgarförslag nr 37/2019 besvarad med anledning av att produktionsförvaltningen redan idag arbetar med återvinning i sina verksamheter, i enlighet med den antagna avfallsplanen och dess handlingsplan.

Anse attsats 3 i medborgarförslag nr 37/2019 besvarad med hänvisning till avfallsplanen och dess handlingsplan.

Bakgrund

I ett medborgarförslag till Österåkers kommun nr 37/2019 föreslås att Österåkers kommun ska återanvända och återcirkulera avfall från kommunala verksamheter. I förslaget uppgavs tre attsatser. I attsats 1 föreslås att kommunen ansvarar för att avfallsmängderna minskar genom att återanvända

och återcirkulera ett så stort antal varor som möjligt till kommuninvånarna samt för kommunens egna behov av material och inventarier i sina verksamheter. Attsats 2 i medborgarförslag nr 37/2019 medgavs inte väckas då det inte faller inom det kommunala kompetensområdet då kommunen inte ägnar sig åt försäljning av inventarier eller varor till allmänheten. I attsats 3 föreslås att det uppförs skyddande tak- och väggkonstruktion över hårdgjord yta.

Kommunfullmäktige beslutade 2020-01-27 (KF § 1:21) att attsats 1 skulle remitteras till Kommunstyrelsens produktionsutskott för beredning och attsats 3 skulle remitteras till Tekniska nämnden för beredning. Med hänsyn till Kommunfullmäktiges beslut 7 december 2020 (KF § 8:10) om reglementsändringar har ärendet inte hanterats i Tekniska nämnden vilket därmed inte är i linje med det tidigare beslutet i Kommunfullmäktige (KF § 1:21) angående ärendets beredningsprocess. Ärendet gällande beredning av attsats 3 har behandlats av Samhällsbyggnadsförvaltningen i samråd med Roslagsvatten AB.

Förvaltningens slutsatser

Produktionsförvaltningen arbetar redan idag med att återanvända IT-utrustning som konfigurerats av IT Service och sänds ut igen till verksamheterna efter behov. Produktionsförvaltningen förlänger därmed användandet av datorer där det är möjligt efter krav på prestanda. Också möbler och andra inventarier återanvänds av förvaltningen idag i stor utsträckning.

Produktionsförvaltningen fokuserar på att styra inköp och resursförbrukning mot hållbara alternativ. Under 2021 har förvaltningen en kemikalieansvarig som samverkar med kommunens hållbarhetsstrateg. Största påverkan på miljön inom förvaltningen återfinns inom livsmedel, förbrukningsmaterial och transporter. Måltidsenhetens klimatpåverkan har de senaste tre åren gått från 2,7 koldioxidekvivalenter/kg livsmedel till 2,1 koldioxidekvivalenter/kg livsmedel.

Samhällsbyggnadsförvaltningen har tillsammans med Roslagsvatten AB tagit fram Avfallsplan 2030 som antogs i Kommunfullmäktige (KF § 8:7) den 7 december 2020. Avfallsplan 2030 bygger på EU:s avfallshierarki där kommunen i första hand arbetar med att förebygga avfall, i andra hand återanvändning och i tredje hand materialåtervinning. Det fjärde alternativet är energiåtervinning och i sista hand läggs avfall på deponi.

I handlingsplanen för Avfallsplan 2030 beskrivs åtgärder för Målområde 3 Material ska cirkulera. Inom målområdet sätts mer specifika mål med åtgärder som relaterar till återbruk och återvinning av grov- och byggmaterial. Exempel är mål 3.3 där insamling av grov- och byggmaterial ska öka med 30% genom

att utbilda personal för hantering av grovavfall på insamlingsplatser. Även mål 3.4 relaterar till attsats 3 där andelen grov- och byggmaterial som går till återvinning ska öka med 30%. Fraktioner som planglas, plast- och mineralullsisolering ska tas emot separat och informationsinsatser för att upplysa invånare om detta görs när sortering möjliggörs. Roslagsvatten AB ska med stöd av Österåkers kommun utreda möjligheterna att införa en bemannad demonteringsplats på återvinningscentralen.

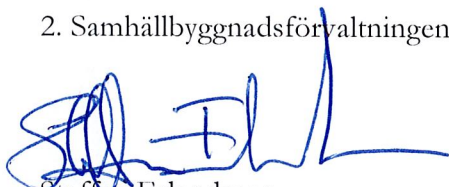
Som handlingsplanen påvisar har Roslagsvatten AB för avsikt att upprätta ett återbruk på Brännbackens återvinningscentral även för byggmaterial. I dagsläget är det inte klart exakt hur återbruket ska se ut och drivas men det är en högt prioriterad fråga för Återvinningscentralen, då kommunen har som mål att minska mängderna som går till förbränning eller deponi till förmån för ökad återanvändning.

Avfallsplan 2030 med handlingsplan kommer att följas upp bland annat genom fördelning av ansvar hos olika förvaltningar och enheter för olika åtgärder avseende återanvändning och återcirkulering av avfall.

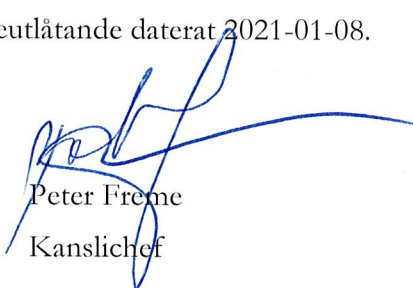
Kommunstyrelsens förvaltning anser medborgarförslaget, attsats 1 respektive attsats 3, besvarat med hänvisning till avfallsplanen och dess handlingsplan.

Bilagor

1. Medborgarförslag 37/2019 inklusive protokoll med Kommunfullmäktiges beslut.
2. Samhällbyggnadsförvaltningens tjänsteutlåtande daterat 2021-01-08.

Staffan Erlandsson
Kommundirektör

Peter Frene
Kanslichef

Sara Salminen
Nämndsekreterare

Expedieras

Kommunstyrelsen
Förslagsställaren
Akt

37/2019

ÖSTERÅKERS KOMMUN KOMMUNSTYRELSEN	
2019 -11- 20	
D.nr:	KS 2019/0293 (1)

1 (2)

Medborgarförslag om återvinning.

I Österåkers miljömål 2016-2019 uttrycks det att kommunen ska arbeta för att minska avfallsmängderna genom att underlätta för återanvändning och ha god tillgänglighet till återvinningstjänster. Kommunens avfallsplan beskriver vad som ska göras för att minska avfallsmängden, öka återvinningen och minska avfallets farlighet. Klimatfrågan enligt dokumentet är i hög utsträckning global. Därför har konsumtion och import av varor och mat, liksom våra resor, minst lika stor betydelse som våra lokala utsläpp.

Ur miljömålen: "Alla vi som bor och är verksamma i kommunen har ett ansvar för att genom våra beslut i vardagen bidra till att nå miljömålen. Hur vi väljer att resa, vilken mat vi väljer i butiken, hur vi använder energi och andra resurser har stor betydelse för miljöpåverkan. Bli en föregångare och berätta för andra om dina miljöbeslut!"

Med hänvisning till miljömålen som är upprättade föreslås att samtliga varor och produkter med bibehållen funktion och som efterfrågas på marknaden vilka lämnas in för återvinning skall erbjudas som andrahandsvaror, "second hand" på lämpligt ställe i Åkersbergas centrala delar med goda kommunikationsmöjligheter. Brännbackens återvinningscentral tar dagligen emot stora mängder fullt fungerande artiklar som destrueras. Det finns idag ett samarbete med Pingstkyrkoorganisationen PMU, vilka har begränsad kapacitet att emotta och hantera mer än mindre mängder av det gods som lämnas in. PMU bedriver sin återvinningsverksamhet kopplat med social verksamhet för arbetsträning i lokaler under rivningskontrakt med undermålig ventilation, tak och värme, positionerade i ett industriområde utanför centrum med parkeringsförbud på gatorna kring lokalen samtidigt som parkeringsplatserna är begränsade och inte uppfyller efterfrågan.

Trots dessa omständigheter fyller PMU sina lokaler med varor och personer vid varje tillfälle de har öppet. Varorna som säljs är helt och hållet ifrån kommunens område, vilket gör att denna konsumtion är den viktigaste ur ett transport- och produktionshållbarhetsperspektiv.

Kommunen har idag anställda och verksamhet på själva återvinningscentralen, men nu föreslås här att även att kommunen vidgar detta till i för ändamålet anpassade egna lokaler och personal i tätorten. PMU har kompetensen av att driva denna typ av verksamhet, vilket kan möjliggöra ett lokalt samarbete med dem.

Bygg och anläggningsarbeten ökar och därmed ökar avfallsmängderna. Det är viktigt att minska avfallsmängderna från byggsektorn. Lokala miljömål att utsläppen av koldioxid, kg per invånare, minskar med 50% till år 2030 jämfört med 2009.

För att nå dessa mål föreslås härmed:

- *Att* kommunen ansvarar att avfallsmängderna i kommunen minskar genom att återanvända och återcirkulera ett så stort antal varor som möjligt till kommuninvånarna samt för kommunens egna behov av material och inventarier i sina verksamheter.
- *Att* den kommunala verksamheten kring återvinning på Brännbackens återvinningscentral vidgas till att omfatta lokaler i Åkersberga tätort med försäljning av inlämnade varor och gods för att delfinansiera verksamheten.
- *Att* det uppförs skyddande tak- och väggkonstruktion över hårdgjord yta på Brännbackens återvinningscentral med förvaringsmöjligheter av inlämnat byggmaterial som skall vara fritt att avhämta för kommuninvånare.

Genom att anta dessa förslag kan kommunen bli den föregångare den strävar efter och kan berätta för andra kommuner om sina beslut.

Referens: Österåkers miljömål 2016-2019

<http://www.osteraker.se/download/18.34c09d9815c0cf83619a087/1499694058820/Österåkers+miljömål+2016-2019.pdf>

Beslutsförslag

Kommunfullmäktiges presidium

Datum 2020-01-15
Dnr KS 2019/0293-100

Till Kommunfullmäktige

Medborgarförslag nr 37/2019 – Om återvinning

Sammanfattning

I ett medborgarförslag inkommet till Österåkers kommun 2019-11-20 föreslås ett antal åtgärder som berör återvinnig i Österåkers kommun.

Beslutsförslag

Kommunfullmäktiges presidium föreslår Kommunfullmäktige besluta

1. Attsats 1 i Medborgarförslag nr 37/2019 medges väckas i den del som avser att kommunen ska återanvända varor i sina egna verksamheter. Förslaget i denna del remitteras till Kommunstyrelsen som på delegation från Kommunfullmäktige och efter beredning av Kommunstyrelsens produktionsutskott fattar slutgiltigt beslut med anledning av förslaget.
2. Attsats 2 samt resterande del av attsats 1 i Medborgarförslag nr 37/2019 medges ej väckas med hänvisning till att det ej faller inom den kommunala kompetensen att ägna sig åt försäljning av inventarier eller varor till allmänheten.
3. Attsats 3 i Medborgarförslag nr 37/2019 medges väckas och remitteras till Tekniska nämnden samt till Kommunstyrelsen som på delegation från Kommunfullmäktige fattar slutgiltigt beslut med anledning av förslaget.

Motivering

Medborgarförslaget bedöms till viss del falla inom det kommunala kompetensområdet.

Medborgarförslaget berör återvinning i Österåkers kommun.

Österåkersvatten AB är genom sin bolagsordning ansvarig huvudman för avfallsverksamheten i Österåkers kommun. Samråd med Österåkersvatten AB kan därför med fördel ske.

Förslagsställaren föreslår i attsats 1:

”att kommunen ansvarar att avfallsmängderna i kommunen minskar genom att återanvända och återcirkulera ett så stort antal varor som möjligt till kommuninvånarna samt för kommunens egna behov av material och inventarier i sina verksamheter”

Förslaget omfattar dels att kommunen ska återanvända material och varor i sina egna verksamheter, dels att kommunen ska lämna in material och inventarier till återvinning som kommer kommunmedborgare till del. Del av förslaget anknyter därigenom till förslag i attsats 2.

Medborgarförslaget i den del som avser att kommunen ska återanvända varor i sina egna verksamheter berör Kommunstyrelsen genom ett särskilt utskott som ansvarar för kommunalt

Beslutsförslag

bedriven verksamhet inom skola, vård och omsorg, och föreslås medges väckas.

Medborgarförslaget i attsats 1 föreslås i övrigt inte medges väckas med samma motivering som framgår enligt nedan.

Förslagsställaren föreslår i attsats 2:

”att den kommunala verksamheten kring återvinning på Brännbackens återvinningscentral vidgas till att omfatta lokaler i Åkersberga tätort med försäljning av inlämnade varor och gods för att delfinansiera verksamheten”

Medborgarförslaget föreslås i denna del inte väckas då det ej faller inom den kommunala kompetensen att ägna sig åt försäljning av inventarier eller varor till allmänheten.

Förslagsställaren föreslår i attsats 3:

”att det uppförs skyddande tak- och väggkonstruktion över hårdgjord yta på Brännbackens återvinningscentral med förvaringsmöjligheter av inlämnat byggmaterial som skall vara fritt att avhämta för kommuninvånare”.

Medborgarförslaget i denna del berör Tekniska nämndens ansvarsområde gällande ett beställaransvar gentemot Österåkersvatten AB på avfallsområdet.

Medborgarförslaget i denna del berör Kommunstyrelsens ansvar gällande att med uppmärksamhet följa verksamheten i de företag som kommunen helt eller delvis äger eller annars har intresse i, främst vad gäller ändamål, ekonomi och efterlevnad av uppställda direktiv men också i avseende på övriga förhållanden av betydelse för kommunen.

Bilaga

Medborgarförslag nr 37/2019

Ingela Gardner
Kommunfullmäktiges ordförande

Tjänsteutlåtande

Samhällsbyggnadsförvaltningen

Caroline Finney

Datum 2021-01-08

Dnr KS 2019/ 0293

Till Kommunstyrelsen

Svar på medborgarförslag nr 37/2019 - Om återvinning

Sammanfattning

I ett medborgarförslag nr 37/2019 föreslås i attsats 3 att det uppförs skyddande tak-och väggkonstruktion över hårdgjord yta på Brännbackens återvinningscentral med förvaringsmöjligheter av inlämnat byggmaterial som skall vara fritt att avhämta för kommuninvånare.

Beslutsförslag

Kommunstyrelsens planarbetsutskott föreslår Kommunstyrelsen besluta

Attsats 3 i medborgarförslag om återvinning nr 37/2019 anses besvarad med hänvisning till avfallsplanen och dess handlingsplan.

Bakgrund

I ett medborgarförslag till Österåkers kommun nr 37/2019 föreslås att kommun ska återanvända och återcirkulera avfall från kommunala verksamheter. I förslaget uppgavs tre attsatser. I attsats 3 föreslås ”att det uppförs skyddande tak-och väggkonstruktion över hårdgjord yta på Brännbackens återvinningscentral med förvaringsmöjligheter av inlämnat byggmaterial som skall vara fritt att avhämta för kommuninvånare”

Kommunfullmäktige beslutade 2020-01.27 (KF§1:21) att endast del av attsats 1 skulle remitteras till Kommunstyrelsens produktionsutskott för beredning och attsats 3 skulle remitteras till Tekniska nämnden för beredning. Därefter tas beslut i Kommunstyrelsen.

Med hänsyn till kommunfullmäktiges beslut 7 december 2020 (KF § 8:10) om reglementsändringar har ärendet inte hanterats i Tekniska nämnden vilket därmed inte är i linje med det tidigare beslutet i Kommunfullmäktige (KF §1:21) ovan angående ärendets beredningsprocess. Ärendet gällande beredning av attsats 3 har behandlats av Samhällsbyggnadsförvaltningen i samråd med Roslagsvatten AB.

Förvaltningens slutsatser

Samhällsbyggnadsförvaltningen har tillsammans med Roslagsvatten AB tagit fram Avfallsplan 2030 som antogs i Kommunfullmäktige (KF § 8:7) den 7 december 2020. Avfallsplan 2030 bygger på EU:s avfallshierarki där kommunen i första hand arbetar med att förebygga avfall, andra hand återanvändning och i tredje hand materialåtervinning. Det fjärde alternativet är energiåtervinning och i sista hand läggs på deponi.

I handlingsplanen för Avfallsplan 2030 beskrivs åtgärder för Målområde 3 Material ska cirkulera. Inom målområdet sätts mer specifika mål med åtgärder som relaterar till återbruk och återvinning av grov- och byggmaterial. Exempel är mål 3.3 där insamling av grov- och byggmaterial ska öka med 30% genom att utbilda personal för hantering av grovavfall på insamlingsplatser. Även mål 3.4

Tjänsteutlåtande

relaterar till attsats 3 där andelen av grov- och byggmaterial som går till återvinning ska öka med 30%. Fraktioner som planglas, plast och mineralullsisolering ska tas emot separat och informationsinsatser för att upplysa invånare om detta görs när sortering möjliggörs. Roslagsvatten AB ska med stöd av kommunen utreda möjligheterna att införa en bemannad demonteringsplats på återvinningscentralen.

Som handlingsplanen påvisar har Roslagsvatten AB för avsikt att upprätta ett återbruk på Brännbackens återvinningscentral även för byggmaterial. I dagsläget är det inte klart exakt hur återbruket ska se ut och drivas men det är en högt prioriterad fråga för Återvinningscentralen, då kommunen har som mål att minska mängderna som går till förbränning eller deponi till förmån för ökad återanvändning.

Avfallsplan 2030 med handlingsplan kommer att följas upp bl.a. genom fördelning av ansvar hos olika förvaltningar och enheter för olika åtgärder avseende återanvändning och återcirkulering av avfall. Samhällsbyggnadsförvaltningen anser medborgarförslaget, attsats 3, besvarat med hänvisning till avfallsplanen och dess handlingsplan.

Tidigare Beredning

1. Kommunfullmäktige har behandlat ärendet 2020-01-27 (KF §1:21)

Bilagor

1. Medborgarförslag om återvinning (nr 37/2019) inkl protokoll med Kommunfullmäktiges beslut
2. Utdrag ur Avfallsplan 2030

Läst & godkänt av Kent Gullberg /
genom Amanda Bernstähle 2021-01-19

Kent Gullberg
Samhällsbyggnadschef

Läst & godkänt av Krister Sernbo /
genom Amanda Bernstähle 2021-01-19

Krister Sernbo
Strategisk planeringschef

Målområde 3 - Material ska cirkulera

Mål för alla som bor och verkar i kommunen

Mål 2030	Ansvarig för målet	Åtgärd/aktivitet för att nå målet	Ansvarig för genomförande, samordning och uppföljning av åtgärd	Tidplan för åtgärder	Resurser för åtgärder
3.3 Av det material som lämnas till kommunens insamlingsssystem för grov- och byggavfall ska andelen som går till återbruk öka med 30 %	Roslagsvatten AB	Utbildning införs för personal på platser där grovavfall kan lämnas.	Roslagsvatten AB	2022	Genomförs i samarbete med second hand aktörer.
3.4 Av det material som lämnas till kommunens insamlingsssystem för grov- och byggavfall ska andelen som går till materialåtervinning öka med 30 %	Roslagsvatten AB	Antalet fraktioner på återvinningscentralen ska öka. Fraktionerna planglas, plast och mineralullsisolering ska tas emot separat på återvinningscentral.	Roslagsvatten AB	2022	Upphandling av transport och behandling, ökat tryck på ÅVC-personal